TIESAS SPRIEDUMS (trešā palāta)

2015. gada 17. decembrī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu — Elektronisko komunikāciju tīkli un pakalpojumi — Direktīva 2002/20/EK — 12. un 13. pants — Administratīvi maksājumi — Maksa par tiesībām uzstādīt iekārtas — Piemērošanas joma — Pašvaldību noteikumi — Mobilās telefonijas antenu nodoklis

Lieta C-454/13

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *tribunal de première instance de Bruxelles* (Beļģija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2013. gada 17. maijā un kas Tiesā reģistrēts 2013. gada 13. augustā, tiesvedībā

Proximus SA , iepriekš – *Belgacom SA*,

pret

Commune d'Etterbeek .

TIESA (trešā palāta)

šādā sastāvā: otrās palātas priekšsēdētājs M. Ilešičs [*M. Ilešič*], kas pilda trešās palātas priekšsēdētāja pienākumus, tiesneši K. Toadere [*C. Toader*], D. Švābi [*D. Šváby*], E. Jarašūns [*E. Jarašiūnas*] (referents) un K. G. Fernlunds [*C. G. Fernlund*],

ģenerāladvokāts N. Vāls [*N. Wahl*],

sekretārs V. Turē [*V. Tourrès*], administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2015. gada 3. septembra tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— *Proximus SA*, iepriekš – *Belgacom SA*, vārdā – *B. Den Tandt* un *H. De Bauw*, *advocaten*,

— *commune d'Etterbeek* vārdā – *I. Lemineur*, *P. Vassart* un *T. Swennen*, advokāti,

— Eiropas Komisijas vārdā – *J. Hottiaux* un *L. Nicolae*, pārstāves,

ņemot vērā pēc ģenerāladvokāta uzklausīšanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerāladvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

* Tiesvedības valoda – franču.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 7. marta Direktīvas 2002/20/EK par elektronisko komunikāciju tīklu un pakalpojumu atļaušanu (atļauju izsniegšanas direktīva) (OV L 108, 21. lpp.), 12. un 13. pantu.

2 Šis lūgums radās tiesvedībā starp *Proximus SA*, iepriekš – *Belgacom SA*, un *commune d'Etterbeek* (Eterbēkas pašvaldība, Beļģija) saistībā ar minētās pašvaldības teritorijā izvietoto mobilās telefonijas antenu nodokli.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

3 Atļauju izsniegšanas direktīvas 1. panta "Mērķis un piemērošanas joma" 2. punktā ir minēts:

"Šī direktīva attiecas uz atļauju izsniegšanu elektronisko komunikāciju tīklu un pakalpojumu nodrošināšanai."

4 Šīs direktīvas 2. panta "Definīcijas" 2. punkta a) apakšpunktā ir paredzēts, ka "vispārēju atļauju izsniegšana" nozīmē tiesisko regulējumu, ko izveidojusi dalībvalsts, sniedzot tiesības nodrošināt elektronisko komunikāciju tīklus vai pakalpojumus, un nosakot nozarei raksturīgos pienākumus, kas var attiekties uz visiem vai īpašiem elektronisko komunikāciju tīklu un pakalpojumu veidiem, saskaņā ar šo direktīvu".

5 Minētās direktīvas 12. pants attiecas uz administratīviem maksājumiem, ko dalībvalstis ir tiesīgas noteikt uzņēmumiem, kas nodrošina pakalpojumu vai tīklu saskaņā ar vispārējo atļauju izsniegšanu, vai uzņēmumiem, kuriem ir piešķirtas izmantošanas tiesības, kā arī uz šo maksājumu uzlikšanas kārtību.

6 Atļauju izsniegšanas direktīvas 13. pantā "Maksas par izmantošanas tiesībām un tiesībām uzstādīt iekārtas" ir noteikts:

"Dalībvalstis var ļaut attiecīgajai iestādei uzlikt tādu maksu par tiesībām izmantot radio frekvences vai numurus vai par tiesībām uzstādīt iekārtas uz, virs vai zem valsts vai privātā īpašuma, kas atspoguļo nepieciešamību nodrošināt optimālo šo resursu izmantošanu. Dalībvalstis nodrošina to, ka šādas maksas ir objektīvi pamatotas, caurskatāmas, nediskriminējošas un samērīgas attiecībā uz to paredzēto mērķi, un ņem vērā [Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 7. marta] Direktīvas 2002/21/EK [par kopējiem reglamentējošiem noteikumiem attiecībā uz elektronisko komunikāciju tīkliem un pakalpojumiem (OV L 108, 33. lpp.)] (pamatdirektīva) 8. pantā minētos mērķus."

Beļģijas tiesības

7 Eterbēkas pašvaldības dome 2007. gada 26. februārī pieņēma noteikumus par nodokļiem, ar ko ievieš ikgadējo nodokli par mobilās telefonijas antenām (turpmāk tekstā – "noteikumi") un kas ir piemērojami no 2007. gada 1. janvāra līdz 2013. gada 31. decembrim.

8 Noteikumu 1. pantā ir precizēts, ka nodokli piemēro par "mobilās telefonijas antenām, kas uzstādītas Eterbēkas pašvaldības teritorijā" un ka "mobilās telefonijas antenu saprot jebkuru antenu, kas pārraida vai izstaro elektromagnētiskos viļņus, kas ļauj īstenot mobilo telefoniju, kas ir vai nav piesaistīta vienai atsevišķai stacijai un ir vai nav piestiprināta pie masta vai staba".

9 Šo noteikumu 2. panta pirmajā daļā ir paredzēts, ka pamatlietā aplūkojamā nodokļa apmērs ir EUR 4000 gadā par vienību, un noteikumu 3. pantā ir precizēts, ka šim nodokļa apmēram tiek piemērota ikgadēja indeksācija 2 % apmērā.

10 Saskaņā ar minēto noteikumu 4. pantu "nodoklis ir solidāri jāmaksā visām fiziskām vai juridiskām personām, kurām ir lietu tiesības vai lietošanas tiesības attiecībā uz mobilās telefonijas antenu. Ja antena ir kopīpašumā vai to lieto vairākas fiziskas vai juridiskas personas, nodoklis ir solidāri jāmaksā visiem kopīpašniekiem un līdzīpašniekiem, kuriem ir lietu tiesības vai lietošanas tiesības".

Pamatlieta un prejudiciālais jautājums

11 No Tiesai iesniegtajiem lietas materiāliem izriet, ka *Belgacom SA*, kuras tiesību pārņēmēja ir *Proximus SA*, ir publiskā telesakaru tīkla operators un šajā kontekstā – tādu mobilās telefonijas antenu īpašniece un izmantotāja, kas ir uzstādītas Eterbēkas pašvaldības teritorijā.

12 Eterbēkas pašvaldības iestādes saskaņā ar noteikumiem nosūtīja nodokļu paziņojumus par pamatlietā aplūkotā nodokļa ieturēšanu no *Belgacom SA* par 2009. finanšu gadu, kopā EUR 108 201,60 apmērā. Par šiem nodokļu paziņojumiem tika iesniegta sūdzība *collège des bourgmestres et échevins de la commune d'Etterbeek* [Eterbēkas pilsētas pašvaldības iestāde]. Tā kā šī sūdzība tika noraidīta, *Belgacom SA* cēla prasību *tribunal de première instance de Bruxelles* [Briseles pirmās instances tiesa].

13 Savas prasības pamatošanai iesniedzējtiesā *Belgacom SA* norāda, ka aplūkotie nodokļu paziņojumi nav saderīgi ar atļauju izsniegšanas direktīvu, jo ar šo direktīvu ir aizliegti jebkādi mobilās telefonijas operatoru apgrūtinoši nodokļi, izņemot tie, kas ir paredzēti tās 12. un 13. pantā. Tās skatījumā pamatlietā aplūkotais nodoklis ietilpst atļauju izsniegšanas piemērošanas jomā, jo mobilās telefonijas antenas ir "resursi" šīs direktīvas izpratnē. Katrā ziņā šis nodoklis neatbilst minētās direktīvas 13. pantā minētajiem nosacījumiem.

14 Eterbēkas pašvaldība uzskatīja, ka atļauju izsniegšanas direktīvas piemērošanas joma attiecas vien uz piekļuves tīkliem nosacījumu noteikšanu. Tās skatījumā pamatlietā aplūkotais nodoklis nav nedz atļauju izsniegšanas direktīvas 13. pantā minētā maksa, ne arī šīs direktīvas 12. pantā minētais nodoklis. Runa esot par saimnieciskajai darbībai piemērojamu nodokli, kas noteikts, pamatojoties uz antenu izvietojumu pašvaldības teritorijā, neatkarīgi no jebkādas atļaujas resursu uzstādīšanai.

15 Ņemot vērā šos apsvērumus, iesniedzējtiesai ir radušās šaubas par atļauju izsniegšanas direktīvas 12. un 13. panta piemērojamību pamatlietā.

16 Šādos apstākļos *tribunal de première instance de Bruxelles* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

"Vai [atļauju izsniegšanas] direktīvas 12. un 13. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tie nepieļauj tādu valsts iestādes vai pašvaldības tiesisko regulējumu, kas budžeta apsvērumu dēļ paredz nodokli par mobilo sakaru infrastruktūru, kas izveidota uz valsts vai privātā īpašuma, ko izmanto, veicot vispārējā atļaujā paredzētās darbības?"

Par prejudiciālo jautājumu

17 Uzdodama prejudiciālo jautājumu, iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai atļauju izsniegšanas direktīvas 12. un 13. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka ar tiem netiek pieļauts, ka tāds nodoklis kā pamatlietā minētais tiek ieturēts no visām fiziskām vai juridiskām personām, kurām ir lietu tiesības vai lietošanas tiesības attiecībā uz mobilās telefonijas antenu.

18 Vispirms ir jāatgādina, ka saskaņā ar atļauju izsniegšanas direktīvas 1. panta 2. punktu tā attiecas uz atļauju izsniegšanu elektronisko komunikāciju tīklu un pakalpojumu nodrošināšanai.

19 Šajā direktīvā ir paredzēti ne tikai noteikumi par vispārējo atļauju izsniegšanu vai noteikumi par maksu par tiesībām izmantot radio frekvences vai numurus un minēto atļauju saturs, bet arī noteikumi par maksājumu, kuri saistīti ar šīm procedūrām un kurus dalībvalstis var uzlikt elektronisko pakalpojumu jomā strādājošiem uzņēmumiem, raksturu un apmēru (skat. spriedumus *Belgacom* un *Mobistar*, C-256/13 un C-264/13, EU:C:2014:2149, 29. punkts, kā arī *Base Company*, C-346/13, EU:C:2015:649, 15. punkts).

20 Kā arī izriet no Tiesas pastāvīgas judikatūras – atļauju izsniegšanas direktīvas kontekstā dalībvalstis var iekasēt tikai tos nodokļus vai maksājumus par elektronisko komunikāciju tīklu nodrošināšanu un pakalpojumu sniegšanu, kuri ir paredzēti šajā direktīvā (spriedums *Base Company*, C-346/13, EU:C:2015:649, 16. punkts; skat. šajā ziņā arī spriedumus *Vodafone España* un *France Telecom España*, C-55/11, C-57/11 un C-58/11, EU:C:2012:446, 28. un 29. punkts, kā arī *Belgacom* un *Mobistar*, C-256/13 un C-264/13, EU:C:2014:2149, 30. punkts).

21 No tā izriet, ka, lai atļauju izsniegšanas direktīvas normas būtu piemērojamas attiecībā uz tādu nodokli kā pamatlietā, iekasējamības gadījumam ir jābūt saistītam ar vispārējās atļaujas piešķiršanas procedūru, ar kuru atbilstoši atļauju izsniegšanas direktīvas 2. panta 2. punkta a) apakšpunktam ir paredzētas tiesības nodrošināt elektronisko komunikāciju tīklus vai pakalpojumus (spriedums *Base Company*, C-346/13, EU:C:2015:649, 17. punkts; šajā ziņā skat. arī spriedumus *Fratelli De Pra* un *SAIV*, C-416/14, EU:C:2015:617, 41. punkts; Komisija/Francija, C-485/11, EU:C:2013:427, 30., 31. un 34. punkts, kā arī *Vodafone Malta* un *Mobisle Communications*, C-71/12, EU:C:2013:431, 24. un 25. punkts).

22 Šai sakarā Tiesa saistībā ar atļauju izsniegšanas direktīvas 12. pantu atgādināja, ka tāds nodoklis, kura iekasējamības gadījums nav saistīts ar tādas vispārējās atļaujas piešķiršanas procedūru, kas sniedz iespēju piekļūt elektronisko sakaru pakalpojumu tirgum, neietilpst minētā 12. panta piemērošanas jomā (skat. it īpaši spriedumus *Vodafone Malta* un *Mobisle Communications*, C-71/12, EU:C:2013:431, 25. punkts, kā arī *Fratelli De Pra* un *SAIV*, C-416/14, EU:C:2015:617, 41. punkts).

23 Saistībā ar atļauju izsniegšanas direktīvas 13. pantu Tiesa atgādināja, ka šajā tiesību normā nav paredzētas visas maksas, kurām ir pakļautas infrastruktūras, ar kurām iespējams nodrošināt elektronisko pakalpojumu tīklus un pakalpojumus (spriedumi *Belgacom* un *Mobistar*, C-256/13 un C-264/13, EU:C:2014:2149, 34. punkts, kā arī *Base Company*, C-346/13, EU:C:2015:649, 18. punkts).

24 Faktiski šis pants ir par nosacījumiem, ar kādiem uzliek maksu par tiesībām izmantot radio frekvences vai numurus vai par tiesībām uzstādīt iekārtas uz, virs vai zem valsts vai privātā īpašuma (spriedumi *Belgacom* un *Mobistar*, C-256/13 un C-264/13, EU:C:2014:2149, 31. punkts, kā arī *Base Company*, C-346/13, EU:C:2015:649, 19. punkts).

25 Šajā gadījumā no iesniedzējtiesas lēmuma izriet, ka pamatlietā aplūkotais nodoklis "ir solidāri jāmaksā visām fiziskām vai juridiskām personām, kurām ir lietu tiesības vai lietošanas tiesības attiecībā uz mobilās telefonijas antenu", proti, "par jebkuru antenu, kas pārraida vai izstaro elektromagnētiskos viļņus, kas ļauj īstenot mobilo telefoniju, kas ir vai nav piesaistīta vienai atsevišķai stacijai un ir vai nav piestiprināta pie masta vai staba" un "kura ir uzstādīta Eterbēkas pašvaldības teritorijā".

26 Kā izriet no Tiesai iesniegtajiem apsvērumiem, iekasējamības gadījums saistībā ar nodokli, kuru ietur no visām fiziskām vai juridiskām personām, kurām ir lietu tiesības vai lietošanas tiesības attiecībā uz mobilās telefonijas antenu, neatkarīgi no tā, vai tās ir vai nav saskaņā ar atļauju izsniegšanas direktīvu piešķirtas atļaujas īpašnieces, šķiet, nav saistīts ar vispārējās atļaujas piešķiršanas procedūru, ar kuru uzņēmumiem tiek piešķirtas tiesības nodrošināt elektronisko komunikāciju tīklus vai pakalpojumus; tas tomēr ir jāpārbauda iesniedzējtiesai.

27 Tālāk saskaņā ar Tiesas judikatūru atļauju izsniegšanas direktīvas 13. pantā lietotie jēdzieni "iekārtas" un "uzstādīt" attiecas uz fizisku infrastruktūru, kura ļauj nodrošināt elektronisko komunikāciju tīklus un pakalpojumus, un fizisku to uzstādīšanu attiecīgajā valsts vai privātajā īpašumā (spriedumi *Belgacom* un *Mobistar*, C-256/13 un C-264/13, EU:C:2014:2149, 33. punkts, kā arī *Base Company*, C-346/13, EU:C:2015:649, 21. punkts).

28 Tādējādi, lai arī pamatlietā aplūkotais nodoklis tiek ieturēts no visām fiziskām vai juridiskām personām, kurām ir lietu tiesības vai lietošanas tiesības attiecībā uz mobilās telefonijas antenu, kas ir fiziska infrastruktūra, kura ļauj nodrošināt elektronisko komunikāciju tīklus un pakalpojumus, nešķiet, ka minētajam nodoklim piemīt tādas maksas pazīmes, kura būtu uzlikta uzņēmumiem, kuri nodrošina elektronisko pakalpojumu tīklus un pakalpojumus, kā atlīdzību par to saņemot tiesības uzstādīt iekārtas.

29 Ņemot vērā visu iepriekšminēto, uz uzdoto jautājumu ir jāatbild, ka atļauju izsniegšanas direktīvas 12. un 13. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka ar tiem netiek aizliegts tas, ka tāds nodoklis kā pamatlietā aplūkotais tiek ieturēts no visām fiziskām vai juridiskām personām, kurām ir lietu tiesības vai lietošanas tiesības attiecībā uz mobilās telefonijas antenu.

Par tiesāšanās izdevumiem

30 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (trešā palāta) nospriež:

Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 7. marta Direktīvas 2002/20/EK par elektronisko komunikāciju tīklu un pakalpojumu atļaušanu (atļauju izsniegšanas direktīva) 12. un 13. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka ar tiem netiek aizliegts tas, ka tāds nodoklis kā pamatlietā aplūkotais tiek ieturēts no visām fiziskām vai juridiskām personām, kurām ir lietu tiesības vai lietošanas tiesības attiecībā uz mobilās telefonijas antenu.

[Paraksti]